

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	6Cdo/31/2023
Identifikačné číslo spisu:	4309211813
Dátum vydania rozhodnutia:	29.04.2025
Meno a priezvisko:	JUDr. Jana Zemková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:4309211813.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu Q.. T. S., narodeného XX. N. XXXX, N., Š.N. C. XX/XX, zastúpeného advokátom JUDr. Jánom Havlátom, Bratislava, Rudnayovo nám. 1, proti žalovaným 1/ Slovenská republika, za ktorú koná Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, Bratislava, Pribinova 2, IČO: 00 151 866, 2/ Ústav pamäti národa, Bratislava, Miletičova 559/21, IČO: 37 977 977, zastúpenému advokátom JUDr. Ing. Branislavom Pechom, PhD, Nitra, Piaristická 2, o náhradu škody, vedenom na Okresnom súde Levice pod sp. zn. 6C/239/2009, o dovolaní žalobcu a o dovolaní žalovanej 1/ proti rozsudku Krajského súdu v Nitre sp. zn. 5Co/215/2019 z 18. júna 2021, takto

rozhodol:

Dovolanie žalovanej 1 o d m i e t a.

Zrušuje rozsudok Krajského súdu v Nitre sp. zn. 5Co/215/2019 z 18. júna 2021 vo výroku III., IV a V a vec mu vracia na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

Rozhodnutie súdu prvej inštancie

1. Okresný súd Levice (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) rozsudkom č. k. 6C/239/2009-2620 zo 6. marca 2017 (ďalej len „rozsudok súdu prvej inštancie“ alebo „rozsudok okresného súdu“) prvým výrokom zaviazal žalovanú 1 zaplatiť žalobcovi 301 214,79 eur, druhým výrokom vo zvyšnej časti voči žalovanej 1 a v plnom rozsahu voči žalovanému 2 žalobu zamietol, tretím výrokom rozhodol, že žalobca a žalovaná 1 nemajú právo na náhradu trov konania a štvrtým výrokom priznal žalovanému 2 právo na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

2. Súd prvej inštancie rozsudok odôvodnil právne § 16, § 106 ods. 1 a 2, § 420 ods. 1 a 3, § 442 ods. 1, § 450 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej aj „OZ“, „Občiansky zákonník“), § 1 písm. b) bod 5, § 19 ods. 1, § 23 ods. 2 zákona č. 553/2002 Z. z. o sprístupnení dokumentov o činnosti bezpečnostných zložiek štátu 1939 - 1989 a o založení Ústavu pamäti národa a o doplnení niektorých zákonov (zákon o pamäti národa), § 9 ods. 1 a 2, § 10 ods. 1 a 2, § 59 ods. 7 zákona č. 40/1974 Zb. o

Zbore národnej bezpečnosti, § 82 ods. 1, § 78 ods. 5 a 7 zákona č. 171/1993 Z. z. o Policajnom zbore, § 232 ods. 2, § 255 ods. 1 a 2, § 257 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“).

3. Súd prvej inštancie sa v prvom rade zaoberal námietkou nedostatku pasívnej vecnej legitímácie a ustálil, že k zásahu do práva na ochranu osobnosti došlo evidenciou žalobcu vo vzázkoch bývalej Štátnej bezpečnosti ako agenta, a nie zverejnením. Zodpovednosť za škodu spôsobenú príslušníkmi Zboru národnej bezpečnosti niesol štát - ČSSR, zastúpený Federálnym ministerstvom vnútra alebo ministerstvami vnútra republík. Súd prvej inštancie ustálil, že za konanie príslušníkov Zboru národnej bezpečnosti W. S., ktorý založil spis, a Q. M. W., ktorý spis kontroloval a bol nadriadeným W.R. S. je zodpovedný štát v zastúpení Ministerstvom vnútra Slovenskej republiky. Pasívne vecne legitimovaným subjektom v predmetnom spore bola žalovaná 1, a nie žalovaný 2. Žalovaný 2 ako verejnoprávna ustanovizeň má zákonné splnomocnenie spracovávať evidenčné záznamy z protokolov a zväzkov a ďalších evidenčných pomôcok ŠTB z obdobia rokov 1939 - 1989 a v rámci toho uvedené materiály zverejňovať v elektronických médiách, zo zákona mu však nevyplýva zodpovednosť za obsah záväzkov. Preto súd prvej inštancie ustálil, že nie je pasívne vecne legitimovaný a žalobu vo vzťahu k nemu zamietol.

4. K námietke premlčania okresný súd uviedol, že žalovaný 2 zverejnil nepravdivú informáciu v novembri 2004, avšak súd prvej inštancie počiatok plynutia premlčacej lehoty ustálil na deň, kedy prestalo prichádzať k zásahu do osobnostného práva žalobcu, t. j. 21. novembra 2010, kedy podľa okresného súdu začala plynúť objektívna premlčacia lehota a uplynula 22. novembra 2013. Subjektívna premlčacia lehota vždy končí s objektívnou premlčacou lehotou, preto ak žalobca podal 23. decembra 2013 doplnenie petitu žaloby, v rámci ktorého žiadal navýšenie sumy o 166 519,61 eur, v tejto časti súd prvej inštancie žalobný nárok považoval za premlčaný.

5. Súd prvej inštancie následne ustálil, že predmetom sporu bola suma 704 663,18 eur, ktorá ohraničovala rozsah náhrady škody. Okresný súd obidvom stranám vytkol, že pochybili pri nedodržaní všeobecnej prevenčnej povinnosti. Žalobca žiadnym spôsobom neinformoval verejnosť, že jeho evidencia bola neoprávnená a žalovaný 2 naďalej nepriamo šíril medzi verejnosťou informáciu, či právoplatné rozhodnutie súdu ohľadom evidence žalobcu je správne a poukazoval na to, že ak by sa odvolal, možno by výsledok sporu bol iný.

6. Okresný súd uviedol, že prvý predpoklad pre priznanie náhrady škody, a to neoprávnený zásah do práva na ochranu osobnosti mal za preukázaný rozsudkom Okresného súdu Levice č. k. 6C/122/2008-308 z 18. februára 2010, ktorým bolo rozhodnuté, že evidencia žalobcu vo vzázkoch bývalej Štátnej bezpečnosti ako agenta bola porušením jeho práva na ochranu osobnosti.

7. K druhému predpokladu pre priznanie náhrady škody - vznik majetkovej ujmy, okresný súd považoval za potrebné ustáliť rozhodné obdobie, ktoré preukazovalo najpravdepodobnejšiu výšku ušlého zisku. Okresný súd po preskúmaní príjmov a výdavkov žalobcu za obdobie od roku 2000 zistil, že tieto majú narastajúci trend, okrem roku 2004, ktorý žalobca odôvodnil osobnými problémami. Keďže zákon nestanovil aké obdobie sa má považovať za rozhodné, v danej situácii aplikujúc čl. 4 CSP, súd vychádzal z ustanovení najbližších a dospel k záveru, že či pri výpočte v pracovnoprávných sporoch alebo v rodinnoprávných sporoch sa vychádza z výpočtu za posledných 12 kalendárnych mesiacov, keďže tieto odzrkadľujú najpravdepodobnejší základ pre výpočet príjmu osoby. Hospodársky rok pozostávajúci z 12 po sebe idúcich kalendárnych mesiacov považoval okresný súd za najpravdepodobnejší predpoklad pre určenie výšky ušlého zisku, pričom vykonaným dokazovaním bol preukázaný pokles bežnej klientely. Za rozhodné obdobie súd považoval obdobie od 1. augusta 2006 do 31. júla 2007, t. j. obdobie pred vznikom škodovej udalosti, v rámci ktorého žalobca dosiahol zisk vo výške 2 192 213,28 Sk, t. j. 72 768,15 eur, a to po odpočítaní sumy 2 576 350 Sk, ktorú súd nepovažoval za pravidelný príjem, hodný pravidelnosti. Súd prvej inštancie ustálil, že ušlý zisk predstavoval sumu 301 214,79 eur aj s DPH, ktorú je žalobca povinný v zmysle zákona o DPH uhradiť.

8. K príčinnej súvislosti medzi neoprávneným zásahom a vznikom škody ako tretím predpokladom na

vznik nároku na náhradu škody okresný súd uviedol, že nespochybnení svedkovia v konaní potvrdili, že prestali klientov posielat' k žalobcovi v dôsledku jeho evidencie v zoznamoch ŠTB a títo klienti sa odmietali nechať zastupovať žalobcom. Nepopierateľnou skutočnosťou bol znížený pokles klientely, ktorý nastal práve po škodovej udalosti, a to v počte 6 klientov za obdobie od 1. augusta 2006 do 31. júla 2007.

9. K štvrtému predpokladu na vznik nároku na náhradu škody okresný súd uviedol, že zavinenie žalovanej 1 bolo preukázané rozsudkom Okresného súdu Levice, v rámci ktorého bolo konštatované, že evidencia bola neoprávnená. Zásah do osobnosti žalobcu zavinili príslušníci Zboru národnej bezpečnosti, a preto žalovaná 1 nesie za ich konanie zodpovednosť.

Rozhodnutie odvolacieho súdu

10. O odvolaní žalobcu a žalovanej 1 rozhodol Krajský súd v Nitre (ďalej aj „krajský súd“ alebo „odvolací súd“) rozsudkom sp. zn. 5Co/215/2019 z 18. júna 2021 (ďalej len „rozsudok odvolacieho súdu“ alebo „rozsudok krajského súdu“), ktorým prvým výrokom zamietol návrhy žalobcu na prerušenie konanie, druhým výrokom odmietol odvolanie žalovanej 1, tretím výrokom potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom výroku o zamietnutí zvyšnej časti žaloby voči žalovanej 1 a o zamietnutí žaloby voči žalovanému 2 ako aj vo výrokoch o náhrade trov konania, štvrtým výrokom priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu žalovanej 1 proti žalobcovi a piatym výrokom priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu žalovanému 2 proti žalobcovi.

11. V odôvodnení konštatoval, že odvolanie žalobcu nebolo dôvodné, preto rozsudok súdu prvej inštancie v zamietajúcom výroku vo veci samej a výrokoch o náhrade trov konania ako vecne správne potvrdil. Odvolanie žalovanej 1 odvolací súd po tom, ako bol návrh na odpustenie zmeškania lehoty na podanie odvolania súdom prvej inštancie zamietnutý z dôvodu oneskorene podaného odvolania odmietol.

12. K otázke pasívnej vecnej legitimácie poukázal na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 285/2017 z 12. októbra 2017, ktorý odmietol zodpovednosť Ústavu pamäti národa (ďalej aj „ÚPN“) za neoprávnený zásah spočívajúci v evidencii, ale aj v sprístupnení takej evidencie. Podľa názoru odvolacieho súdu ÚPN ako ustanovizň zriadená štátom nemôže zodpovedať za to, že koná v súlade so zákonom, ktorý štát prijal. Zodpovedným subjektom za neoprávnený zásah, a teda pôvodcom zásahu, spočívajúci v neoprávnenej evidencii osoby v zložkách Štátnej bezpečnosti (ďalej aj „ŠTB“), (ako agent) nesie štát, pretože ten je pôvodcom neoprávneného zásahu v zmysle historickej evidencie aj v zmysle delegovania uchovávanía evidencie a jej sprístupňovanie, čo je atribútom zodpovednosti štátu v súčasnosti, pričom uvedená zodpovednosť vyplýva zo zákonnej úpravy. Pasívne vecne legitimovaným v tomto spore je štát v zastúpení Ministerstva vnútra Slovenskej republiky, teda žalovaná 1, preto odvolací súd vyslovil, že zamietnutie žaloby proti žalovanému 2 súdom prvej inštancie bolo vecne správne.

13. K otázke aktívnej vecnej legitimácie odvolací súd uviedol, že sa nestotožnil s názorom súdu prvej inštancie, že žalobca ako jediný spoločník spoločnosti - advokátskej kancelárie nesie zodpovednosť za stratu. Nároky žalobcu boli v tomto konaní založené na tvrdení škody, ktorá vznikla v súvislosti s advokátskou činnosťou. Od roku 2008 prišlo k tomu, že žalobca ako fyzická osoba začal poskytovať advokátske služby v podobe advokátskej obchodnej spoločnosti. Z pohľadu práva škoda od vzniku obchodnej spoločnosti vznikala advokátskej spoločnosti a nie fyzickej osobe - žalobcovi. Advokátska kancelária Q.. T. S., s.r.o. mohla byť považovaná za osobu poškodenú v neskoršom období v dôsledku žalobcom tvrdených neoprávnených zásahov. Príjem advokáta, konateľa, nie je príjmom právnickej osoby - advokátskej obchodnej spoločnosti a opačne. Žalobca „svoj“ nárok uplatňoval a preukazoval aj dôkazmi (za obdobie po roku 2008), ktoré boli späté s advokátskou obchodnou spoločnosťou. Odvolací súd zastával názor, že tie nároky, ktoré uplatňoval žalobca za obdobie od konca roka 2008 a neboli v doterajšom priebehu priznané, mu nemôžu byť priznané z dôvodu absencie aktívnej vecnej legitimácie.

14. Odvolací súd sa nestotožnil s námietskou žalobcu, že námietka premlčania nebola vznesená zo strany žalovanej 1. Odvolací súd poukázal na obsah spisu, z ktorého vyplynulo, že námietka premlčania bola vznesená v čase, keď za žalovanú 1 konal Ústav pamäti národa.

15. Za vecne správne označil odvolací súd vyhodnotenie premlčania zamietnutej časti uplatneného nároku súdom prvej inštancie. Žalobca škodu, ktorú si uplatnil podaním z 23. decembra 2013 vo výške 166 519,61 eur v priebehu roku 2013 uplatnil po uplynutí objektívnej 3-ročnej premlčacej doby, ktorá uplynula od skutočnosti, ktorá započala plynutie objektívnej premlčacej doby. Začiatku neoprávnenej evidencie žalobcu pred rokom 1989 nemožno brať do úvahy pri uvažovaní o začiatku premlčacej lehoty, pretože evidencia bola vykonávaná tajne, bez objektívnej možnosti poškodeného sa o tom dozvedieť. Skutočnosť, že žalobca ako fyzická osoba uplatnila nárok na náhradu škody v roku 2013 za rok 2012, kedy škoda zjavne mohla vzniknúť len advokátskej spoločnosti, a nie žalobcovi, postačovala na potvrdenie vecnej správnosti zamietnutia žaloby v tejto premlčaním dotknutej časti voči žalovanej 1 v dôsledku absencie aktívnej vecnej legitimácie.

16. K námietke žalobcu o nezahrnutí sumy 85 519,15 eur (resp. 2 576 350 Sk) do základu pre ďalší výpočet ušlého zisku odvolací súd uviedol, že konštatoval, že súd prvej inštancie pochybil, keď nezisťoval skutočnosť, za aké služby bola táto suma poskytnutá. Zároveň sa ale stotožnil so závermi súdu prvej inštancie, že platbu nebolo možné považovať za pravidelnú a očakávateľnú v budúcnosti. Výška tejto odmeny vzhľadom na iné príjmy advokáta v tom čase sa vymykala nielen pravidelnosti u žalobcu, ale aj výška tejto sumy indikovala, že muselo ísť o výnimočnú platbu, ktorá sa naozaj v ďalšom období ani neopakovala.

17. K námietkam žalobcu o tom, že k neoprávnemu zásahu došlo aj uchovávaním spisu, odvolací súd poukázal na to, že predmetom konania bola žaloba o zaplatenie peňažnej sumy. Argumenty žalobcu by z pohľadu žaloby o plnenie mohli byť brané ako dôvody na priznanie vyššej sumy. V tomto konaní ale žalobcom uplatnený nárok a jeho výška nebola závislá na skutočnosti, či súd v rámci predbežnej otázky konštatuje zásahy do práv žalobcu spočívajúce aj v iných ako neoprávnených evidenčných činnostiach. Súdom prvej inštancie správne vychádzal z rozhodnutia Okresného súdu Levice v konaní sp. zn. 6C/122/2008, v ktorom bola určená len neoprávnená evidencia ako zásah, ktorý odôvodňoval posudzovať nároky žalobcu v tomto konaní, preto odvolací súd považoval závery a postup okresného súdu v tejto otázke za správne. Ďalej uviedol, že samotná evidencia žalobcu v zložkách ŠtB bez sprístupnenia a následného zverejnenia tejto evidencie nemohla spôsobiť škodu na kredibilitu poškodeného, pretože samotná evidencia nemohla vyvolať tvrdený ušlý zisk.

18. Odvolací súd sa nestotožnil s názorom žalobcu, že je nespravodlivé, ak by bol zaviazaný na úhradu nákladov žalovaného 2, lebo okruh žalovaných určoval žalobca, pričom takmer od začiatku tohto konania boli žalované dva subjekty. Sám žalobca musel vedieť, že potencionálne obaja a určite jeden zo žalovaných pasívne vecne legitimovaný nie je. Za výsledok zodpovedajú strany sporu, v tomto prípade žalobca. Iné dôvody odvolacím súdom pre aplikáciu § 257 CSP vo vzťahu k žalovanému 2 zistené neboli.

Dovolanie

19. Proti výrokom III., IV. a V. predmetného rozsudku odvolacieho súdu podal dovolanie žalobca (ďalej aj „dovolateľ I“), ktorého prípustnosť aj dôvodnosť vyvodzoval z § 420 písm. f) CSP a § 421 ods. 1 písm. a), b) a c) CSP navrhujúc zrušiť rozsudok odvolacieho súdu vo výrokoch napadnutých dovolaním a vec vrátil odvolaciemu súdu na ďalšie konanie a uplatnil si nárok náhradu trov odvolacieho.

20. V rámci dovolacieho dôvodu podľa § 420 písm. f) CSP dovolateľ I namietal, že odôvodnenie rozsudku krajského súdu je arbitrárne a nedostatočné. Odvolací súd neposúdil žiadny konkrétny

odvolací dôvod, nepovedal, ktoré žalobcom uplatnené odvolacie dôvody neboli dané a prečo, neuviedol, s ktorými odvolacími dôvodmi sa nestotožnil. Dovolateľ 1 odvolaciemu súdu vytýkal, že znenie bodu 133. rozsudku krajského súdu pôsobí zmätočne, nedá sa určiť, ktorá argumentácia a ktoré závery a koho boli správne a ktoré nie. Z odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu je možné vyvodiť len všeobecný záver, že odvolací súd sa síce stotožnil s výrokom súdu prvej inštancie, avšak dôvody potvrdzujúceho rozhodnutia odvolacieho súdu sa v niektorých zásadných otázkach líšia od právneho posúdenia veci súdom prvej inštancie.

21. Dovolateľ nesúhlasil s tvrdením odvolacieho súdu v otázke nedostatku aktívnej vecnej legitímácie, ktorá mala svedčiť v prospech spoločnosti s ručením obmedzeným. V danom prípade došlo k neoprávnenému zásahu do práva na ochranu osobnosti žalobcu, a nie spoločnosti s ručením obmedzeným, predmetom neoprávnenej evidencie ako spolupracovník bývalej ŠtB, bol žalobca ako fyzická osoba, a nie spoločnosť s ručením obmedzeným. Neoprávneným zásahom do osobných práv žalobcu, ktorý spočíval v nepravdivej informácii o spolupráci žalobcu, a nie spoločnosti s ručením obmedzeným, boli porušené práva žalobcu. Preto sa spoločnosť nemôže domôcť úspešnej reparácie za porušenie osobnostných práv fyzickej osoby.

22. Za prekvapivé označil dovolateľ 1 konštatovanie odvolacieho súdu, že nárok do výšky 166 519,61 eur je premlčaný. Z odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu nevyplyva odpoveď na otázku ako mohol žalovaný 2 vzniesť námietku premlčania s účinkami vo vzťahu k žalovanej 1. Z rozhodnutia odvolacieho súdu vyplýva záver, že ak námietku premlčania vzniesol žalovaný 2 tak ju automaticky vzniesla aj žalovaná 1. Právny názor odvolacieho súdu vo vzťahu k otázke premlčania dovolateľ 1 označil za nesprávny, pretože v prípade pokračujúceho protiprávneho konania vznikajú poškodenému samostatné nároky, ktoré je potrebné posudzovať samostatne, a to aj vzhľadom na subjektívnu a objektívnu premlčaciu dobu.

23. Dovolateľ 1 sa nestotožnil s právnym názorom odvolacieho súdu v otázke výnimočnej platby vymykajúcej sa z pravidelnosti vo výške 2 579 350 Sk a uviedol, že parametrom pre výpočet akéhokoľvek nároku je celkový príjem dosiahnutý v rozhodnom období, preto bolo potrebné do celkového príjmu rozhodného obdobia zahrnúť všetky príjmy dosiahnuté v uvedenom rozhodnom období. Odvolací súd túto otázku riadne neodôvodnil, čo malo za následok vecnú nesprávnosť rozhodnutia o uplatnenom nároku.

24. V dovolaní odvolaciemu súdu ako aj súdu prvej inštancie vytýkal, že pri posudzovaní nároku žalobcu vychádzali len z faktu jeho neoprávnenej evidencie vo zväzkoch ŠtB bez toho, aby sa zaoberali aj otázkou ďalšieho uchovávaní a sprístupňovania žalobcovho zväzku, v čom dovolateľ 1 vzhliadol upretie nároku na poskytnutie súdnej ochrany. Podľa žalobcu je irelevantné, že Ústav pamäti národa drží zväzok ŠtB a uverejňuje údaje na základe zákona, pretože žiadny legitímny alebo verejný záujem nemôže ospravedlniť evidenciu nepravdivých údajov o spolupráci fyzickej osoby s ŠtB, uverejnenie a šírenie týchto nepravdivých informácií je v rozpore s právom na súkromie a právom na ochranu osobnosti.

25. Podľa dovolateľa 1 sa v otázke vecnej legitímácie žalobcu ako aj žalovaného prelínali dovolacie dôvody podľa § 420 písm. f) CSP a § 421 ods. 1 písm. a) CSP. Uviedol, že v súvisiacom konaní vedenom na Okresnom súde Levice pod sp. zn. 6C/122/2008 bola právoplatne posúdená otázka hmotnoprávneho vzťahu medzi účastníkmi konania, vrátane právoplatného určenia skutočnosti, ktorý subjekt je nositeľom aktívnej vecnej legitímácie, a ktorý subjekt, resp. ktoré subjekty sú nositeľmi pasívnej vecnej legitímácie. Aktívne vecne legitimovaným subjektom bol právoplatne určený žalobca a pasívne vecne legitimovaným subjektom bol právoplatne určený Ústav pamäti národa, ako žalovaný 2. Konajúce súdy v predmetom spore takto určenú vecnú legitímáciu mali rešpektovať, keďže jej určením boli súdy v tomto konaní viazané. Odvolací súd v otázke pasívnej vecnej legitímácie poukázal na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 285/2017 z 12. októbra 2017, avšak nezobral do úvahy špecifiká tohto konkrétneho prípadu a neposúdil ich v kontexte s právoplatným rozhodnutím vydaným v súvisiacom konaní na Okresnom súde Levice pod sp. zn. 6C/122/2008. Ďalej poznamenal, že to boli súdy, ktoré priviedli žalobcu, aby svoje nároky uplatnil voči Úradu pamäti národa (ďalej aj

„ÚPN“), keďže v pôvodnej žalobe žalobca na strane žalovaného označil ako pasívne vecne legitimovaný subjekt len Slovenskú republiku. V otázke vecnej legitimácie poukázal na rozhodovaciu prax - uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4Obdo/6/2020 z 29. mája 2020 a uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1Cdo/44/2010 publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a súdov Slovenskej republiky pod č. 3/2013.

26. Vo veci aktívnej vecnej legitimácie položil dovolateľ 1 dve otázky:

1. otázka, či fyzická osoba - advokát, ktorý nebol spolupracovníkom bývalej Štátnej bezpečnosti ako agent a ktorého evidencia vo vzťahoch bývalej Štátnej bezpečnosti ako agenta bola porušením jeho práva na ochranu osobnosti, momentom začatia výkonu advokácie ako spoločník a konateľ spoločnosti s ručením obmedzeným podľa § 12 ods. 1 písm. e) zákona č. 586/2003 Z.z. advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov, (ďalej aj „ZoA“) stráca aktívnu legitimáciu v spore o náhradu škody podľa § 442 ods. 1 OZ v spojení s § 16 OZ v podobe ušlého zisku, ktorý by inak ako spoločník spoločnosti s ručením obmedzeným, prostredníctvom rozdelenia (vyplatenia) zisku dosiahol?

2. otázka, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu nebola riešená je otázka, či fyzická osoba - advokát, ktorá (ktorý) je výlučným spoločníkom spoločnosti s ručením obmedzeným, prostredníctvom ktorej poskytuje právne služby, v prípade neoprávneného zásahu do jeho práva na ochranu osobnosti, je aktívne vecne legitimovaný na uplatňovanie náhrady škody v podobe ušlého zisku, ktorý by inak ako spoločník spoločnosti s ručením obmedzeným, prostredníctvom rozdelenia (vyplatenia) zisku dosiahol?

27. K položeným otázkam dovolateľ 1 uviedol, že žalobca sa nedomáhal náhrady škody, ktorá bola spôsobená právnickej osobe Advokátska kancelária Q.. T. S., s.r.o., ale domáhal sa náhrady škody, ktorá bola spôsobená jemu ako fyzickej osobe a v podobe ušlého príjmu, keďže osobnostné práva žalobcu boli porušené, a nie práva právnickej osoby. Z dikcie zákona vyplýva, že ZoA hovorí o odmene advokáta a nie o odmene právnickej osoby, prostredníctvom ktorej koná advokát, preto škoda vo forme ušlého zisku zodpovedajúca odmene advokáta, ktorú by bol dosiahol keby nebol neoprávnene evidovaný vo vzťahoch bývalej Štátnej bezpečnosti, patrí advokátovi, ktorý je aktívne vecne legitimovaný v tomto spore.

28. K premlčanému nároku žalobca podal nasledujúce právne otázky:

3. otázka, či neoprávnený zásah do práva na ochranu osobnosti končí „stiahnutím“ údajů ÚPN (o evidencii tejto osoby vo vzťahoch bývalej Štátnej bezpečnosti) z oficiálnej webovej stránky ÚPN, alebo či k neoprávnenému zásahu do práva na ochranu osobnosti dochádza aj po tomto okamihu, a to práve z dôvodu ďalšieho uchovávaní a sprístupňovania vzťahu (o ktorom je zrejmé, že nikdy nemal jestvovať)?

4. otázka, či koniec premlčacej lehoty na uplatnenie práva na náhradu škody spôsobenej neoprávneným zásahom do práva na ochranu osobnosti nastáva 3 roky po stiahnutí údajů ÚPN z oficiálnej webovej stránky ÚPN, alebo či premlčacia doba plynie aj naďalej, a to počas celej doby ďalšieho uchovávaní a sprístupňovania daného vzťahu?

29. K položeným právnym otázkam uviedol, že uchovávanie, sprístupňovanie a zverejňovanie difamujúcej informácie je pokračovací súkromnoprávny delikt a je potrebné ho považovať za neoprávnený zásah do práva na ochranu osobnosti. Tento neoprávnený zásah stále trvá, pretože žalovaný 2 vykonštruovaný spis ŠtB stále uchováva a sprístupňuje, a preto neoprávnený zásah do práva na ochranu osobnosti trvá i po stiahnutí údajů ÚPN o evidencii dotknutej osoby vo vzťahoch bývalej Štátnej bezpečnosti z oficiálnej webovej stránky ÚPN. Koniec premlčacej lehoty na uplatnenie práva na náhradu škody spôsobenej neoprávneným zásahom do práva na ochranu osobnosti dotknutej osoby preto nenastáva 3 roky po stiahnutí údajů Ústavom pamäti národa z oficiálnej webovej stránky ÚPN.

30. K dovolaciemu dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP vo vzťahu k výške ušlého zisku dovolateľ 1 položil 5. otázku: Pre určenie výšky ušlého zisku súd vychádza z príjmu advokáta dosiahnutého z výkonu advokácie v rozhodnom období pred vznikom škodovej udalosti, preto nemôže súd podľa vlastnej úvahy vyňať niektorý z príjmov advokáta dosiahnutých z výkonu advokácie v tomto rozhodnom období.

31. K predmetnej právnej otázke poukázal na nesprávny právny záver odvolacieho súdu o údajnej výnimočnosti platby vo výške 2 576 350 Sk vymykajúcej sa z pravidelnosti. Pokiaľ parametrom pre výpočet akéhokoľvek nároku je celkový príjem dosiahnutý v rozhodnom období, tak je potrebné do celkového príjmu rozhodného obdobia zahrnúť všetky príjmy dosiahnuté v uvedenom rozhodnom období. Dovolateľ 1 uviedol, že zo žiadneho právneho predpisu nevyplýva, že súd z príjmu dosiahnutého v rozhodnom období môže podľa vlastnej úvahy niektorý z príjmov vyňať, preto jeho rozhodnutie v tejto otázke bolo nesprávne.

32. K dovolaciemu dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. a) a c) CSP dovolateľ 1 uviedol, že sa nestotožňuje s vyriešením právnej otázky týkajúcej sa vecnej pasívnej legitímácie žalovaného 2 a poukázal na judikatúru odvolacieho súdu, od ktorej sa súdy nižších inštancií odklonili pri riešení tejto právnej otázky, a to rozhodnutiami Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vo veciach sp. zn. 5Cdo/83/2008, sp. zn. 2Cdo/247/2009 a sp. zn. 6Cdo/83/2009, v ktorých Najvyšší súd Slovenskej republiky dospel k záveru o zodpovednosti žalovaného 2 za neoprávnený zásah do práva na ochranu osobnosti šírením nepravdivých informácií o spolupráci dotknutej osoby s ŠtB. Podľa dovolateľa 1 je pasívna vecná legitímácia žalovaného 2 a jeho zodpovednosť za nepravdivé informácie o spolupráci dotknutej osoby s ŠtB daná tým, že žalovaný 2 informáciu uverejnil, táto informácia je nepravdivá, pričom šírenie nepravdivých informácií o spolupráci dotknutej osoby s ŠtB je v rozpore s účelom ZoÚPN, vybočuje zo zákonnej licencie a odporuje ochrane dotknutej osobe proti žalovanému 2 by bolo neproporcionálnym zásahom do základných práv dotknutej osoby.

33. Dovolateľ 1 podal dovolanie aj proti výrokom, ktorými odvolací súd rozhodol o náhrade trov konania podľa § 420 písm. f) CSP a uviedol, že v tejto časti je rozsudok krajského súdu nedostatočne odôvodnený bez riadneho zváženia všetkých relevantných okolností konkrétneho prípadu s prihliadnutím na výsledok konania, postup súdov, vznik trov konania bez zavinenia žalobcu a výnimočné okolnosti tohto prípadu. Žalobca sa domáhal aplikácie § 257 CSP z dôvodu, že v čase podania žaloby existovala právna neistota, kto je pasívne vecne legítimovaný. Tvrdenie odvolacieho súdu, že žalobca od počiatku podával žalobu voči dvom subjektom a muselo mu byť zrejmé, že voči jednému bude žaloba zamietnutá nemá žiadnu logickú súvislosť s dôvodmi, pre ktoré sa žalobca domáhal aplikácie § 257 CSP. Podľa dovolateľa 1 žalobca bol neúspešný práve voči subjektu, ktorého pasívna vecná legitímácia vyplývala z aktuálnej praxe Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v čase podania žaloby. Ak by sa ňou dôsledne spravoval, bol by úplne neúspešný. Z odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu nevyplýva, prečo táto skutočnosť nie je dôvodom pre aplikáciu § 257 CSP. Odôvodnenie rozsudku odvolacieho súdu je protirečivé. Na jednej strane krajský súd uznal, že argumenty žalobcu by mohli byť dôvodmi pre aplikáciu § 257 CSP, ale na druhej strane v okolnostiach konkrétnej veci neuviedol relevantné argumenty, prečo to tak nie je. Odvolací súd sa nezaoberal argumentmi žalobcu, a preto ani nedal logickú, koherentnú a presvedčivú odpoveď na jeho argumenty.

34. Dovolateľ 1 ďalej poukázal na odôvodnenie rozsudku odvolacieho súdu v časti priznania náhrady trov odvolacieho konania, v ktorom odvolací súd len odkázal na bod 186. rozsudku krajského súdu. Dovolateľ 1 odôvodnenie bodu 189. považoval za chaotické, keďže sa odvoláva na výsledok rozhodnutia súdu prvej inštancie, ktorý žalovanej 1 náhradu trov konania nepriznal vzhľadom na pomer úspechu a neúspechu v konaní, pričom rovnaký výsledok, čo sa týka pomeru úspechu a neúspechu žalobcu a žalovanej 1 bol i v odvolacom konaní, pretože odvolanie žalovanej 1 bolo odvolacím súdom odmietnuté.

35. K dovolaniu žalobcu sa vyjadrila žalovaná 1, ktorá navrhla dovolanie žalobcu zamietnuť. K otázke pasívnej vecnej legitímácie uviedla, že pasívna vecná legitímácia a procesná spôsobilosť orgánu verejnej moci konajúceho v mene štátu nie sú totožné inštitúty, z judikatúry súdov vyplýva, že Slovenská republika nie je pasívne vecne legítimovaná v konaní o ochrane osobnosti. Slovenská republika nemôže byť pôvodcom zásahu do osobnostných práv žiadnej osoby. Podľa názoru žalovanej 1 nie je akceptovateľné, aby žalobca po ôsmich rokoch po podaní žaloby opravil svoju žalobu tak, že ako žalovaného označí nový orgán konajúci za štát, ktorý doteraz ani nevedel o existencii súdneho konania. K otázke ušlého zisku žalovaná 1 uviedla, že v tomto spore nebola preukázaná príčinná súvislosť medzi

konaním a vznikom škody. Zo strany žalobcu boli iba predložené tvrdenia vyložené vo všeobecnej rovine tak, aby domnele preukazovali odchod konkrétnych klientov advokáta alebo odsun konkrétnej výšky dovtedajších, ako aj budúcich predpokladaných príjmov. Podľa žalovanej 1 sa žalobca nevysporiadal s dôkazným bremenom, ktoré sa vzťahuje k výške náhrady škody, ktorú žalobca v tomto konaní požaduje. Ďalej uviedla, že tvrdením žalobcu o nevznesení námietky žalovanou 1 nesúhlasí, keďže žalovaná 1, teda Slovenská republika, v tom čase zastúpená ÚPN prostredníctvom svojho právneho zástupcu vyjadrením zo 7. októbra 2013 námietku premlčania vzniesla. V otázke ušlého zisku vo výške 2 576 350 Sk (89 519,15 eur) sa žalovaná 1 plne stotožnila s právnym posúdením veci súdom prvej inštancie.

36. K dovolaniu žalobcu sa vyjadril žalovaný 2, ktorý navrhol dovolanie žalobcu zamietnuť. Uviedol, že rozsudok odvolacieho súdu považuje za vecne správny, keďže žalovaný 2 nie je vo veci o náhradu škody pasívne vecne legitimovaný. Dovolanie žalobcu považoval za absurdné nielen z právnej stránky, kedy požaduje náhradu škody od subjektu, ktorý žalobcu nezaevidoval vo zväzkoch ŠtB a svojou archívnu činnosťou a zverejnením zväzkov ŠtB si len plní svoju zákonnú povinnosť, ale aj z vecnej stránky, keď žalobca požaduje, aby mu škodu zaplatili duplicitne dva subjekty. Žalovaný 2 vyslovil názor, že tento spor nemal byť proti žalovanému 2 nikdy začatý, pretože nemôže zodpovedať za neoprávnené vytvorenie evidencie príslušníkmi ŠtB, ani za jej archívnu správu a ani za jej zverejnenie. Žalovaný 2 v zmysle zákona o pamäti národa nemá žiadne diskrečné oprávnenie, nemôže sa tak rozhodnúť, ktoré archívne dokumenty zverejní, a ktoré archívne dokumenty nezverejní. Neexistuje žiadny hmotnoprávny predpis, ktorý by akýmkoľvek spôsobom zakladal zodpovednosť žalovaného 2 v tomto spore. Žalovaný 2 zverejnil registračné protokoly na základe zákonnej licencie uvedenej v § 19 zákona o pamäti národa. Pasívnu vecnú legitimáciu žalovaného 2 nemožno vyvodiť ani z titulu, že žalovaný 2 drží a spravuje dokumenty po bývalej ŠtB. Žalovaný 2 je správcom, archivárom tohto kultúrneho dedičstva bez toho, aby do obsahu týchto dokumentov zasahoval. Skutočnosť, že žalovaný 2 má zväzky v správe na základe zákona o pamäti národa nezakladá jeho zodpovednosť za ich obsah, založenie a vedenie. Žalovaný 2 sa stotožnil s právnym názorom odvolacieho súdu v otázke premlčania, aktívnej vecnej legitimácie ako aj náhrady trov konania, ktoré považoval za správne a riadne a zrozumiteľne odôvodnené.

37. Proti predmetnému rozsudku odvolacieho súdu podala dovolanie aj žalovaná 1 (ďalej aj „dovolateľka 2“), ktorého prípustnosť aj dôvodnosť vyvodzovala z § 420 písm. f) CSP a § 421 ods. 1 písm. a) a c) CSP navrhujúc zrušiť rozsudok odvolacieho súdu ako aj na to nadväzujúci rozsudok okresného súdu vo výroku, ktorým súd zaviazal žalovanú 1 nahradiť škodu vo výške 301 214,79 eur a vrátiť vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

38. V dovolaní odvolaciemu súdu vytýkala nesprávny procesný postup a právny názor v otázke pasívnej vecnej legitimácie. Uviedla, že Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky bolo označené ako orgán konajúci v mene štátu po viac ako 8 rokoch trvania sporu, počas ktorých súd konal s Ústavom pamäti národa, ktorý namietal nedostatok svojej spôsobilosti konať v predmetnej veci. Podľa názoru dovolateľky 2 nie je prípustné meniť alebo opravovať označenie žalovaného subjektu na sklonku roky trvajúceho konania. Zároveň vyslovila názor, že Slovenská republika nie je subjektom pasívne vecne legitimovaným v konaní o ochrane osobnosti, pretože nemôže byť pôvodcom zásahu do osobnostných práv žiadnej osoby. Zodpovednosť štátu prichádza do úvahy len v určitých špecifických, zákonom predpokladaných prípadoch, nie však vo veciach ochrany osobnosti podľa Občianskeho zákonníka, kedy štát nie je v hmotnoprávnom vzťahu voči žalobcovi. Podľa dovolateľky 2 je nevyhnutné rozlišovať štát (Slovenská republika) a Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky ako dva rôzne subjekty, ktorých postavenie pred súdom, a najmä pasívna či aktívna legitimácia v súdnom konaní sa líšia a nie je možné ich zamieňať.

39. Dovolateľka 2 namietala posúdenie námietky premlčania a uviedla, že súd prvej inštancie sa dopustil procesného pochybenia, keď súdy oboch inštancií sa nedostatočne zaoberali námietkou premlčania a nesprávnym procesným postupom bránili strane vo vykonávaní jej procesných práv. Dovolateľka 2 vyjadrila názor, že objektívna premlčacia doba začala plynúť dňom, kedy došlo k evidencii žalobcu ako

agenta, teda 12. marca 1984 a uplatňovaný nárok žalobcu na náhradu škody považovala za premŕčaný a zotrvala na námietke premŕčania vo vzťahu k nároku na náhradu škody.

40. K namietanému ušlému zisku dovolateľka 2 uviedla, že žalobca v konaní preukázal príčinnú súvislosť medzi konaním a vznikom škody. Zo strany žalobcu boli iba predložené tvrdenia, následne vyložené vo všeobecnej rovine tak, aby domnele preukazovali odchod konkrétnych klientov advokáta alebo odsun konkrétnej výšky dovtedajších, ako aj budúcich predpokladaných príjmov. Žalobcom predložené zoznamy klientov za príslušné kalendárne roky nezodpovedajú klientom uvedeným v knihách pohľadávok za rovnaké obdobie a súd sa s týmito rozpormi nevysporiadal. Za ďalšie pochybenie súdu dovolateľka 1 považovala skutočnosť, že sa nemala možnosť oboznámiť s dôkazmi, na ktoré odkazoval žalobca, a ktoré boli súčasťou iného konania. Vo vzťahu k určeniu ušlého zisku dovolateľka 2 súdom vytýkala, že nezobrali do úvahy, že v období, za ktoré žalobca požaduje náhradu škody sa žalobca venoval charitatívnej oblasti na medzinárodnej úrovni a vystupoval na viacerých spoločenských akciách. Žalobcove aktivity preukazujú, že vzhľadom na iné aktivity je nemožné, aby sa venoval advokátskej činnosti v rovnakom rozsahu ako v predchádzajúcom období. Dovolateľka 2 nesúhlasila s určením rozhodného obdobia pre posúdenie výpočtu príjmov žalobcu od 1. augusta 2006 do 31. júla 2007, tak ako ho určil súd. Podľa dovolateľky 2 uvedené obdobie neumožňuje vytvorenie spoľahlivého obrazu o štruktúre a vývoji príjmov žalobcu pred zverejnením informácie o spolupráci žalobcu s ŠtB. Požadovala, aby žalobca predložil doklady za dlhšie časové obdobie, a to za obdobie od 1. januára 2001.

41. Dovolateľka 2 súdu vytýkala, že pri svojom rozhodovaní vychádzal z rozsudku Okresného súdu Levice sp. zn. 6C/122/2008 z 18. februára 2010 a z rozsudku Krajského súdu v Nitre sp. zn. 9Co/108/2010 z 11. novembra 2010. Podľa dovolateľky sa súd v rozsudku nevysporiadal so skutočnosťou, kto a z akých dôvodov je zodpovedný za zásah do práv žalobcu, len akceptoval názor žalobcu, pričom nevzal do úvahy dôkazy a skutočnosti predložené v konaní sp. zn. 6C/239/2009. O základe nároku bolo rozhodnuté v inom konaní vedenom na Okresnom súde Levice pod sp. zn. 6C/122/2008, ktorého účastníkom nebola Slovenská republika, v mene ktorej koná Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky. Preto žalovanej 1 nebolo zrejmé, prečo súd prvej inštancie v konaní vedenom pod sp. zn. 6C/239/2009 zaviazal k náhrade škody Slovenskú republiku zastúpenú Ministerstvom vnútra Slovenskej republiky, teda zaviazal iný subjekt než ten, s ktorým konal o základe nároku. Zároveň poukázala na skutočnosť, že jej boli odňaté práva (napríklad právo zúčastniť sa výsluchu svedka a klásť mu otázky), keďže do konania vstúpila až uznesením z 31. januára 2017 a následne po tejto procesnej zmene súd rozhodol vo veci samej.

42. Dovolateľka 2 ďalej namietala, že súd svojím konaním znemožnil Ministerstvu vnútra Slovenskej republiky, zastupujúcemu štát, konať pred súdom, brániť práva štátu a tým vykonávať úkony, ktoré mu prináležia. Nedošlo k riadnemu doručeniu žaloby a podkladov Ministerstva vnútra Slovenskej republiky, ktoré ako orgán konajúci v mene štátu do konania vstúpilo na základe uznesenia Okresného súdu Levice č. k. 6C/239/2009-2385 z 31. januára 2017 o pokračovaní v konaní so žalovaným v 1. rade - Slovenská republika, za ktorú koná Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky. Predmetné uznesenie bolo doručené dňa 6. februára 2017, teda po ôsmich rokoch od začiatku konania. Vzhľadom na technické problémy so stránkou Slovensko.sk neboli všetky prílohy doručené riadne a poverený zamestnanec nemal možnosť oboznámiť sa s priebehom sporu, čo aj na pojednávaní namietol. Zároveň uviedla, že s ohľadom na rozsah spisu sa tak krátkom časovom úseku (jeden mesiac - prvá informácia o spore bola Ministerstvu vnútra Slovenskej republiky doručená začiatkom februára 2017, pojednávanie bolo nariadené na 6. marca 2017) nebolo možné so spisom dôkladne oboznámiť. Súd prvej inštancie napriek tomu na prvom pojednávaní, na ktorom sa zúčastnilo Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky rozhodlo. Súd prvej inštancie ako aj odvolací súd nenáležite posúdili otázku doručovania podstatných častí súdneho spisu a to aj napriek upozorneniam zo strany žalovanej.

43. Dovolateľka 2 žiadala, aby dovolací súd zodpovedal nasledujúce právne otázky, ktoré súvisia s uvedenými dovolacími dôvodmi:

1. Je porušením práva žalovaného brániť sa v spore nemožnosť riadneho oboznámenia sa so spisovým materiálom a nedôjdenie meritórneho rozhodnutia do sféry vplyvu adresáta, s ohľadom na ktoré nemohol

žalovaný účinne uplatňovať svoje práva?

2. Možno z jedného právneho nároku v dvoch súvisiacich súdnych konaniach zaviazat' dva odlišné subjekty?

3. Je možné priznať nárok po uplynutí objektívnej premlčacej lehoty?

4. Je štát pasívne vecne legítimovaný v konaní o ochrane osobnosti?

44. Na záver dovolateľka 2 žiadala dovolací súd, aby odložil vykonateľnosť rozsudku Okresného súdu Levice č. k. 6C/239/2009-2620 zo 6. marca 2017 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Nitre č. k. 5Co/215/2019-3257 z 18. júna 2021 z dôvodov osobitného zreteľa, ktoré vzhľadla v ochrane dovolateľky 2 pred vznikom škody. Podľa dovolateľky 2 zo strany konajúcich súdov došlo k vážnym pochybeniam. S poukazom na výšku súdom priznanej istiny je vylúčené, že sa podarí získať už vyplatené finančné prostriedky späť od žalobcu v prípade, že by dovolací súd vyhovel dovolaniu, a to ani v prípade súdneho a následne exekučného konania, čím hrozí spomenutá ujma prevyšujúca ujmu žalobcu.

45. K dovolaniu žalovanej 1 sa vyjadril žalobca, ktorý uviedol, že dovolanie považuje za neprípustné z dôvodu, že žalovaná 1 napadla výrok, ktorý nie je obsahom rozhodnutia odvolacieho súdu, a to výrok súdu prvej inštancie o povinnosti zaplatiť náhradu škody. V tejto časti je rozsudok súdu prvej inštancie právoplatným. Žalovaná 1 sa nepodaním odvolania v zákonnej lehote zbavila práva a na to, aby sa jej námietky stali predmetom dovolacieho prieskumu. Preto dovolaciemu súdu navrhol, aby dovolanie žalovanej 1 odmietol ako neprípustné.

Posúdenie dovolania žalobcu dovolacím súdom

46. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“ alebo „NS SR“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) z obsahu súdneho spisu zistil, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu (žalobca), v ktorej neprospech bolo vydané napadnuté rozhodnutie (§ 424 CSP), za splnenia tiež podmienok zastúpenia takejto strany a spisania jej dovolania v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443, časť vety pred bodkočiarkou CSP) dospel k záveru, že sú splnené procesné podmienky dovolacieho konania.

47. Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

48. Z účelu dovolania vyplýva, že nie každému účastníkovi prislúcha právo podať dovolanie. Toto právo nie je dané tomu účastníkovi, v neprospech ktorého rozhodnutie odvolacieho súdu nevyznelo, a ktorý týmto rozhodnutím nebol dotknutý na svojich právach.

49. Dovolanie treba považovať za mimoriadny opravný prostriedok, ktorý má v systéme opravných prostriedkov civilného sporového konania osobitné postavenie. Dovolanie nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nesmie byť vnímaný ako tretia inštancia, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu z akýchkoľvek dôvodov a hľadísk.

50. Dovolací súd považuje za prospešné opakovane pripomínať, že dovolanie nepredstavuje opravný prostriedok, ktorý by mal slúžiť na odstránenie nedostatkov pri ustálení skutkového stavu veci. Dovolací súd nemôže v dovolacom konaní formulovať nové skutkové závery a rovnako nie je oprávnený preskúmať správnosť a úplnosť skutkových zistení, už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený prehodnocovať vykonané dôkazy, pretože (na rozdiel od súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu) v dovolacom konaní nemá možnosť vykonávať dokazovanie, nie je súdom skutkovým.

51. Najvyšší súd na tomto mieste zdôrazňuje, že dovolaním sa nemožno úspešne domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi prvej a druhej inštancie, ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania. Na hodnotenie skutkových okolností a zisťovanie skutkového stavu sú povolané súdy

prvej a druhej inštancie ako skutkové súdy, a nie dovolací súd, ktorý je v zmysle § 442 CSP viazaný skutkovým stavom, tak ako ho zistil odvolací súd, a jeho prieskum skutkových zistení nespočíva v prehodnocovaní skutkového stavu, ale len v kontrole postupu súdu pri procese jeho zisťovania (porov. I. ÚS 6/2018). V rámci tejto kontroly dovolací súd síce má možnosť vyhodnotiť a posúdiť, či konanie nie je postihnuté rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.), a či konajúcimi súdmi prijaté skutkové závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces (IV. ÚS 252/2004), avšak len pri dovolacom dôvode (vade zmätočnosti) v zmysle § 420 písm. f) CSP, nie pri dovolacom dôvode v zmysle § 421 ods. 1 CSP.

52. Právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšej inštancie, sa v civilnom sporovom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých môže súd konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania, vrátane dovolacieho konania. Na týchto záveroch zotrúva aj súčasná rozhodovacia prax najvyššieho súdu.

53. Obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky je poskytnúť uplatňovanému právu súdnu ochranu, avšak len za predpokladu, že sú splnené procesné podmienky súdneho konania (viď, napr. rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 80/2009, II. ÚS 79/2008 a IV. ÚS 476/2012). Dovolací súd preto pristupuje k podanému dovolaniu tak, že najskôr skúma, či je procesne prípustné; k posúdeniu opodstatnenosti dovolania (t. j. posúdeniu, či je v ňom opodstatnene uplatnený dovolací dôvod) sa dovolací súd dostáva len v prípade prijatia záveru, že dovolanie je prípustné. Dovolanie je prípustné, ak jeho prípustnosť vyplýva z ustanovenia § 420 CSP alebo § 421 CSP. Dôvody zakladajúce prípustnosť dovolania treba dôsledne odlišovať od dôvodov, ktoré zakladajú opodstatnenosť dovolania. Opodstatnené (dôvodné) je také prípustné dovolanie, v ktorom je oprávnené uplatnený dovolací dôvod. Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP). V prípade dovolania prípustného podľa § 420 CSP je dovolacím dôvodom procesná vada zmätočnosti uvedená v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP), v prípade dovolania, ktoré je prípustné podľa § 421 ods. 1 CSP, je dovolacím dôvodom nesprávne právne posúdenie veci (§ 432 ods. 1 CSP).

54. Podľa § 419 CSP proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v § 420 a § 421 CSP.

55. V danom prípade z dovolania žalobcu vyplýva, že napáda rozsudok odvolacieho súdu vo výrokoch III., IV. a V. na základe § 420 písm. f), § 421 ods. 1 písm. a), b) a c) CSP.

56. V zmysle § 420 písm. f) CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej, alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

57. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

58. Ustanovenie § 420 písm. f) CSP zakladá prípustnosť a zároveň dôvodnosť dovolania v tých prípadoch, v ktorých miera porušenia procesných práv strany nadobudla intenzitu porušenia jej práva na spravodlivý proces. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle tohto ustanovenia treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zákonnému, ale aj ústavnému procesnoprávnemu rámcu, a ktoré tak zároveň znamená aj porušenie ústavne zaručených procesných práv spojených s

uplatnením súdnej ochrany. Ide napríklad o právo na verejné prejednanie vecí za prítomnosti strany sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a na rozhodnutie o riadne uplatnenom odvolacom návrhu spojené so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutia spravodlivosti).

59. V zmysle § 421 ods. 1 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

60. Podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu.

61. Z hľadiska prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP má osobitný význam vzájomný vzťah medzi „právnou otázkou“ a „rozhodovacou praxou odvolacieho súdu“. Pre právnú otázku v zmysle § 421 ods. 1 písm. a) CSP je charakteristický „odklon“ jej riešenia, ktorý zvolil odvolací súd od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu. Ide teda o situáciu, v ktorej sa už rozhodovanie senátov odvolacieho súdu ustálilo na určitom riešení právnej otázky, odvolací súd sa však svojím rozhodnutím odklonil od „ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu“ (R 83/2018).

62. Ustálená rozhodovacia prax odvolacieho súdu je vytváraná najvyššími súdnymi autoritami a vyjadrujú ju predovšetkým rozhodnutia a stanoviská najvyššieho súdu, ktoré sú (ako judikáty) publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky. Rozhodovanie v súlade s ustálenou súdnou praxou je naplnením spravodlivého procesu, princíp rovnosti, právnej istoty a legitímneho očakávania strán (čl. 2 ods. 1 a 2 a čl. 3 Základných princípov CSP). Do tohto pojmu však možno zaradiť aj prax vyjadrenú opakovane vo viacerých nepublikovaných rozhodnutiach najvyššieho súdu, alebo dokonca aj v jednotlivom, dosiaľ nepublikovanom rozhodnutí, pokiaľ niektoré neskôr vydané nepublikované rozhodnutia najvyššieho súdu názory obsiahnuté v skoršom rozhodnutí nespochybnili, prípadne tieto názory akceptovali a z hľadiska vecného na ne nadviazali (3Cdo/158/2017, 4Cdo/95/2017, 5Cdo/87/2017, 6Cdo/21/2017 a 6Cdo/129/2017).

63. Do ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu treba zahrnúť aj naďalej použiteľné, legislatívnymi zmenami a neskoršou judikatúrou neprekonané civilné rozhodnutia a stanoviská publikované v Zbierkach súdnych rozhodnutí a stanovísk vydávaných Najvyššími súdmi ČSSR a ČSFR, ďalej v Bulletin Najvyššieho súdu ČSR a vo Výbere rozhodnutí a stanovísk Najvyššieho súdu SSR a napokon aj rozhodnutia, stanoviská a správy o rozhodovaní súdov, ktoré boli uverejnené v Zborníkoch najvyšších súdov č. I., II. a IV. vydaných SEVT Praha v rokoch 1974, 1980 a 1986 (R 71/2018).

64. Aby na základe dovolania podaného podľa tohto ustanovenia mohlo byť rozhodnutie odvolacieho súdu podrobené meritórnemu dovolaciemu prieskumu z hľadiska namietaného nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 432 ods. 1 CSP), musia byť (najskôr) splnené predpoklady prípustnosti dovolania zodpovedajúce niektorému zo spôsobov riešenia tej právnej otázky, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a tiež podmienky dovolacieho konania, medzi ktoré okrem iného patrí riadne odôvodnenie dovolania prípustnými dovolacími dôvodmi a spôsobom vymedzeným v ustanoveniach § 431 až § 435 CSP (porovnaj sp. zn. 2Cdo/203/2016, 3Cdo/216/2017, 4Cdo/64/2018, 6Cdo/113/2017, 7Cdo/95/2017 a 8Cdo/95/2017). K posúdeniu dôvodnosti dovolania (či dovolateľom napadnuté rozhodnutie skutočne spočíva na nesprávnom právnom posúdení) môže odvolací súd pristúpiť, len ak sú splnené uvedené predpoklady (po prijatí záveru o prípustnosti dovolania). Aj právna úprava dovolacieho konania obsiahnutá v CSP, podobne ako predchádzajúca právna úprava, dôsledne odlišuje prípustnosť a dôvodnosť dovolania.

65. Otázkou relevantnou podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP môže byť len otázka právna (nie skutková otázka), v rámci ktorej prišlo k odklonu od doterajšej rozhodovacej praxe. Môže ísť tak o otázku hmotnoprávnú (ktorá sa odvíja od interpretácie Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, Zákonníka práce, Zákona o rodine či iného predpisu hmotného práva), ako aj o otázku procesnoprávnú (ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení). Predmetná otázka musí byť zároveň procesnou stranou nastolená v dovolaní. Právne otázky dovolateľa v dovolaní nenastolené a nepomenované nemajú z hľadiska prípustnosti dovolania podľa tohto ustanovenia relevanciu.

66. Pre všetky tri procesné situácie, v ktorých § 421 ods. 1 CSP pripúšťa dovolanie, má mimoriadny význam obsah pojmu „právna otázka“, a to, ako dovolateľ túto otázku zadefinuje a špecifikuje v dovolaní. Otázkou relevantnou z hľadiska § 421 ods. 1 CSP môže byť len otázka právna (nie skutková otázka). Zo zákonodarcom zvolenej formulácie tohto ustanovenia vyplýva, že môže ísť tak o otázku hmotnoprávnú, ako aj o otázku procesnoprávnú (ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení). V prípade dovolania podaného v zmysle tohto ustanovenia je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní, o ktorú z možností uvedených v § 421 ods. 1 písm. a) až c) CSP ide, teda z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania (porovnaj napríklad 1Cdo/126/2017, 1Cdo/206/2017, 1Cdo/208/2016, 2Cdo/203/2016, 3Cdo/235/2016, 3Cdo/132/2017, 4Cdo/14/2017, 4Cdo/89/2017, 4Cdo/207/2017, 7Cdo/20/2017, 8Cdo/186/2016, 8Cdo/78/2017 a 8Cdo/221/2017).

67. Otázkou relevantnou v zmysle § 421 ods. 1 písm. b) CSP je právna otázka, ktorá ešte nebola riešená dovolacími senátmi najvyššieho súdu, takže vo vzťahu k nej sa ani nemohla ustáliť rozhodovacia prax dovolacieho súdu. Ak procesná strana vyvodzuje prípustnosť dovolania z tohto ustanovenia, musí: a/ konkretizovať právnu otázku doposiaľ neriešenú dovolacím súdom a b/ uviesť, ako by mala byť táto otázka správne riešená.

68. Nevyhnutnou podmienkou prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP je, že sa týka právnej otázky, na riešení ktorej založil odvolací súd svoje rozhodnutie. Toto ustanovenie dopadá len na takú právnu otázku, ktorú: a/ odvolací súd riešil [neponechal ju nepovšimnutou a pri svojich právnych úvahách nedotknutou, ale ju riadne nastolil, vysvetlil jej podstatu, vyjadril vo vzťahu k nej svoje právne úvahy (prípadne možnosti odlišných prístupov k jej riešeniu) a vysvetlil jej riešenie a tiež dôvody, so zreteľom, na ktoré zvolil práve riešenie, na ktorom založil svoje rozhodnutie], a b/ (zároveň) dovolací súd ešte neriešil. Otázka, ktorou sa strany sporu, prípadne aj súd v konaní síce zaoberali, na vyriešení ktorej ale nie je v konečnom dôsledku založené dovolaním napádané rozhodnutie, nie je preto v zmysle ustanovenia, o ktorom je reč, rovnako relevantná.

69. Z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 421 ods. 1 písm. c) CSP je relevantná právna otázka, ktorá už bola dovolacím súdom riešená, pri jej riešení ale ešte nedošlo k ustáleniu rozhodovacej praxe dovolacieho súdu preto, lebo jeho jednotlivé senáty naďalej zastávajú odlišné (rozdielne) právne názory, čo sa prejavuje v ich pretrvávajúcom rozdielnom rozhodovaní. Aby určitá otázka mohla byť relevantná z hľadiska tohto ustanovenia, musí mať zreteľné charakteristické znaky. Predovšetkým musí ísť o otázku právnu (nie skutkovú) hmotnoprávnej alebo procesnoprávnej povahy, ktorú odvolací súd riešil a na jej riešení založil svoje rozhodnutie. Otázka relevantná podľa § 421 ods. 1 písm. c) CSP musí byť procesnou stranou vymedzená v dovolaní jasným, určitým, zrozumiteľným spôsobom, ktorý umožňuje posúdiť prípustnosť (prípadne aj dôvodnosť) dovolania. Dovolateľ je povinný tiež uviesť, ako je dovolacím súdom právna otázka rozhodovaná rozdielne a doložiť konkrétne označené rozhodnutia dovolacieho súdu.

70. Žalobca v podanom dovolaní zdôrazňoval požiadavku na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia, keď odôvodnenie rozsudku odvolacieho súdu považoval za nedostatočné. Odvolací súd porušil kogentné ustanovenia § 220 ods. 2 CSP, pretože neposúdil žiaden konkrétny odvolací dôvod. Rozsudok odvolacieho súdu pôsobí zmätočne, nedá sa určiť, ktorá argumentácia a ktoré závery boli správne a ktoré nie, pričom, ale nemali mať vplyv na výsledok vecnej správnosti rozhodnutia. Predovšetkým za rozporuplné považuje odôvodnenie otázky vecnej pasívnej legitímácie žalovaného 2. Rovnako protirečivo

pôsobia dôvody rozhodnutia týkajúce sa údajnej absencie aktívnej vecnej legitímácie na strane žalobcu. Zdôraznil, že žalobca sa v danom spore nedomáhal náhrady škody, ktorá bola spôsobená právnickej osobe - spoločnosti Advokátska kancelária Q.. T. S., s.r.o. Pokiaľ žalobca predkladal účtovné závierky spoločnosti s ručením obmedzeným, predkladá ich za účelom, aby preukázal, že tento podiel na zisku v dôsledku neoprávneného zásahu do jeho práva na ochranu osobnosti, nemohol dosiahnuť. Z dokazovania teda vyplynulo, že práve uvedená spoločnosť nemohla dosiahnuť zisk a vyplatiť ho následne žalobcovi práve pre existenciu neoprávneného zásahu do práva žalobcu na ochranu osobnosti.

71. K uvedeným námietkam dovolateľa 1 dovolací súd poukazuje aj na body 167. až 172. z odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu, v ktorých odvolací súd vysvetlil, že sa nestotožnil so záverom prvoinštančného súdu v otázke aktívnej vecnej legitímácie, ktoré uviedol na záver bodu 102. odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie o tom, že žalobca si uplatňuje náhradu škody v tomto spore aj za škodu spôsobenú inej osobe, teda vyššie uvedenej spoločnosti s ručením obmedzeným. Nesporným je, že nároky, ktoré žalobca uplatňuje v tomto spore vznikli v súvislosti s jeho advokátskou činnosťou, a že v priebehu roku 2008 žalobca začal vykonávať advokátsku činnosť vo forme advokátskej obchodnej spoločnosti podľa zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii ako spoločník a konateľ. V tejto časti dovolací súd pochybenie nenachádza, pričom vychádza aj z aktuálneho stavu veci, konkrétne z toho, že výrok 1 rozsudku Okresného súdu Levice sp. zn. 6C/239/2009 zo 6. marca 2017 v tomto spore je právoplatný, povinnosť žalovaného 1 zaplatiť žalobcovi sumu 301 214,79 eur nebola napadnutá včas podaným odvolaním. Navyše z bodu 125. rozsudku súdu prvej inštancie vyplýva, že súd prvej inštancie za rozhodné považoval obdobie od 1. augusta 2006 do 31. júla 2007, t. j. obdobie pred vznikom škodovej udalosti v rámci, ktorého žalobca dosiahol zisk vo výške 2 192 213,28 Sk a na účely ustálenia výšky ušlého zisku sa zaoberal aj obdobím, keď žalobca poskytoval advokátske služby už prostredníctvom obchodnej spoločnosti a nie ako fyzická osoba. Dovolací súd preto konštatuje, že súd prvého stupňa pri vyčísľovaní ušlého zisku prihliadol aj na účtovné závierky spoločnosti s ručením obmedzeným. Odpoveďou odvolacieho súdu na prvé dve dovolacie otázky dovolateľa 1 je, že pokiaľ odvolací súd konštatoval, že žalobca nemá aktívnu legitímáciu vo vzťahu k príjmom a výdavkom obchodnej spoločnosti, tak s týmto tvrdením je možné podľa dovolacieho súdu súhlasiť primárne. Žalobca má v spore aktívnu legitímáciu síce iba ako fyzická osoba, avšak sekundárne má aktívne legitimovaný subjekt v prípade sporu o náhradu škody právo/možnosť požadovať ušlý zisk, ak sa uvažuje a prihliada na jeho príjmy, ktoré by preukázateľne dosiahol v prípade rozdelenia a vyplatenia zisku obchodnej spoločnosti jej spoločníkovi (vo výške po splnení daňových a odvodových povinností voči štátu), teda ako fyzická osoba. V prípade reálneho rozdelenia (vyplatenia) zisku v spoločnosti zriadenej podľa § 12 ods. 1 písm. e) zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov (ďalej aj „ZoA“) medzi advokátov (spoločníkov), nestráca advokát, ktorý nebol spolupracovníkom bývalej Štátnej bezpečnosti ako agent, a ktorého evidencia vo zväzkoch bývalej Štátnej bezpečnosti ako agenta bola porušením jeho práva na ochranu osobnosti, vecnú aktívnu legitímáciu na uplatnenie náhrady škody podľa § 16 OZ v podobe ušlého zisku aj na prípadný podiel na zisku, ktorý by mal ako advokát a konateľ spoločnosti s ručením obmedzeným zriadenej podľa § 12 ods. 1 písm. e) zákona o advokácii. V tomto spore je potrebné zdôrazniť, že súd prvej inštancie pri vyčíslení priznaného nároku žalobcovi (bod 125. rozsudku) už čiastočne priznal žalobcovi náhradu ušlého zisku aj za obdobie, keď vykonával advokátsku prax v právnej forme spoločnosti Advokátska kancelária Q.. T. S., s.r.o. a uvedená časť rozsudku vo výroku I. nadobudla právoplatnosť.

72. Žalobca ďalej podľa obsahu dovolania považuje rozhodnutie o otázke vznesenia námietky premlčania za prekvapivé a tiež protirečivé konštatovanie odvolacieho súdu vzhľadom k tomu, že žalovaný 1 námietku premlčania neuplatnil. Upriamil pozornosť, že žalovaný 2 vzniesol námietku premlčania len vo svojom mene a nie v mene žalovaného 1, a teda akýsi automatický záver, že pokiaľ námietku premlčania vzniesol žalovaný 2, tak námietku premlčania vzniesol aj žalovaný 1, je nutné považovať za arbitrárne rozhodnutie vo výške uplatneného nároku 166 519,61 eur. Dovolací súd s uvedenou argumentáciou dovolateľa súhlasí. Upriamuje pozornosť na body 173. a 174. odôvodnenia rozsudku krajského súdu, pričom poukazuje na nesprávny záver odvolacieho súdu v bode 174. Uvedený záver odvolacieho súdu nie je nateraz v otázke premlčania udržateľný.

73. Podľa všeobecne akceptovaného názoru právnej teórie je povinným subjektom podľa § 13 ods. 1 OZ vždy pôvodca zásahu, teda ten, ktorého konanie spôsobilo zásah do osobnosti fyzickej osoby. Týmto pôvodcom zásahu bol štát (konkrétne federatívny štát, keďže do federálnej pôsobnosti patrilo riadenie Štátnej bezpečnosti, (porovnaj § 2 prvý bod zákona č. 128/1970 Zb. o vymedzení pôsobnosti Československej socialistickej republiky vo veciach vnútorného poriadku a bezpečnosti v znení neskorších predpisov); keď k tvrdenému neoprávnenému zásahu došlo činnosťou príslušných zložiek a príslušníkov Zboru národnej bezpečnosti, na základe, ktorej bol založený zväzok žalobcu, boli vytvárané jednotlivé dokumenty, ktoré sú obsahom tohto zväzku. Postavenie a činnosť ZNB upravoval zákon č. 40/1974 Zb. o Zbore národnej bezpečnosti, keď ústredným orgánom štátnej správy vo vzťahu k ZNB bolo Federálne Ministerstvo vnútra ČSSR. Podľa ústavného zákona č. 542/1992 Zb. dňom 1. januárom 1993 zanikla ČSFR a jej nástupníckymi štátmi sa stali Slovenská republika a Česká republika. Pôsobnosť ČSFR prešla na nástupnícke štáty, a tým prešla na Slovenskú republiku aj zodpovednosť za prípadné nesprávne zásahy federálnych orgánov a ich zložiek do osobnostnej cti žalobcu.

74. Dovolací súd poukazuje na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky č. k. II. ÚS 285/2017-163 z 12. októbra 2017, ktorý v obdobnej veci vo vzťahu k pasívnej legitimácii poukázal predovšetkým na vývoj judikatúry všeobecných súdov (napríklad R 38/1996 a R 114/1999), ktorá pripúšťala, aby osoby tvrdiace, že boli neoprávnené evidované vo zväzkoch ŠtB sa domáhali občianskoprávnej ochrany titulom ochrany osobnosti podľa § 13 OZ. Tieto žaloby boli prípustné najskôr voči Slovenskej informačnej službe (R 38/1996), pretože za rozhodujúcu sa považovala skutočnosť, kto v súčasnej dobe spravuje archívny materiál bývalej Štátnej bezpečnosti. Týmto orgánom bola Slovenská informačná služba, ktorá vznikla na základe zákona č. 46/1993 Z. z., a ktorá má v súčasnosti možnosť tieto materiály využívať. V uvedenej judikatúre teda všeobecné súdy uznali za zodpovedného za zásah spočívajúci v neoprávnenom evidovaní osoby vo zväzku Štátnej bezpečnosti (ďalej aj „ŠtB“) orgán, ktorý bol držiteľom a správcom týchto zväzkov, aj keď sám tento orgán o evidovaní určitej osoby nerozhodoval ani rozhodovať nemohol, pretože vznikol až tri roky po zrušení Štátnej bezpečnosti. Zákomom o pamäti národa bol zriadený Ústav pamäti národa ako verejnoprávna ustanovizeň a samostatná právnická osoba (§ 7 ods. 1 a 2), ktorého úloha spočíva výslovne len povinnosti spravovať zväzky ŠtB a ďalšie súvisiace dokumenty, sprístupňovať a zverejňovať ich ako aj odborne spracúvať obdobie neslobody z rokov 1939 až 1989. Tieto úlohy sú mu podľa výslovného znenia zákona zverené štátom podľa § 8 ods. 1 úvodnej vety citovaného zákona. Práve v dôsledku vyslovených názorov v judikátoch R 38/1996 a R 114/1999 dospela aj právna prax k záveru, že od účinnosti zákona o pamäti národa je v sporoch o ochranu osobnosti z titulu neoprávneného evidovania určitej osoby vo zväzku ŠtB pasívne legitimovaný práve Ústav pamäti národa (R 39/2012).

75. Poukazujúc na uvedený prehľad vyvíjajúcej sa súdnej praxe, ktorá nastala v priebehu tohto sporu, poukazujúc zároveň na najnovšie rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 5Cdo/232/2022, ako aj na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 127/2019 z 26. novembra 2019 možno uzavrieť, že došlo k ustáleniu pasívnej legitimácie v obdobných sporoch, ktorá svedčí jednoznačne Slovenskej republike v mene, ktorej ako orgán štátu koná Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, pričom konkrétna zodpovednosť za zásah do osobnosti práv žalobcu prešla z bývalého federálneho Ministerstva vnútra ČSFR na Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky.

76. K otázke údajnej výnimočnej platby vymykajúcej sa pravidelnosti - platba 2 576 350 Sk, t. j. 85 519,15 eur, sa vyjadril súd prvého stupňa v bode 104. odôvodnenia rozsudku tak, že ide o vysokú jednorazovú odmenu, pričom táto odmena sa netýkala náhrady trov konania, ktoré žalobcovi patrili za úspešné spory, v rámci ktorých právne zastupoval spoločnosť J. J.N., s.r.o. Odvolací súd v bodoch 176. a nasledujúcich odôvodnenia odvolacieho rozsudku uviedol, že nezahrnutie sumy 85 519,15 eur do základu pre ďalší výpočet ušlého zisku bola problematická. Tu odkázal na rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 5MCdo/1/2011, podľa ktorého je nutné vychádzať z čiastky, ktorú by v predmetnom období za obvyklých podmienok poškodený získal s prihliadnutím na náklady vynaložené na dosiahnutie tohto zisku, prípadne na náklady na dosiahnutie tohto zisku potrebné. Odvolací súd uzavrel, že výška tejto odmeny, vzhľadom na iné príjmy advokáta v posudzovanom čase, sa vymykala nielen v pravidelnosti,

ale aj vo výške tejto sumy, čo indikovalo, že muselo ísť o výnimočnú platbu, ktorá sa naozaj v ďalšom období ani neopakovala, a preto ju nemožno považovať za pravidelnú a očakávateľnú v budúcnosti. Tento záver považuje dovolací súd za predčasný. Je nevyhnutné, aby sa aj touto otázkou odvolací súd opakovane zaoberal práve v kontexte tu citovaného rozhodnutia najvyššieho súdu, najmä preverí skutkové okolnosti, za ktorých bol uvedený príjem dosiahnutý, či žalobca vynaložil na dosiahnutie príjmu 85 519,15 eur aj primeranú činnosť a aké náklady mu v spojení s dosiahnutím uvedeného príjmu vznikli, ak ich bolo potrebné vynaložiť. Následne zistené závery podrobne zdôvodní, keďže nateraz sa dovolaciemu súdu javí, že prijaté závery sú nepresvedčivé a arbitrárne.

77. Podľa § 442 ods. 1 Občianskeho zákonníka uhrádza sa skutočná škoda a to, čo poškodenému ušlo (ušlý zisk).

78. Podľa § 442 ods. 1 Občianskeho zákonníka kto neoprávneným zásahom do práva na ochranu osobnosti spôsobí škodu, zodpovedá za ňu podľa ustanovení tohto zákona o zodpovednosti za škodu.

79. Škoda je majetková ujma vyjadriteľná v peniazoch, ktorá sa prejavuje buď ako skutočná škoda alebo ako ušlý zisk. Skutočnou škodou sa rozumie ujma spočívajúca v zmenšení majetkového stavu poškodeného a reprezentujúca majetkové hodnoty, ktoré bolo nutné vynaložiť, aby došlo k uvedeniu veci do pôvodného stavu. Ušlý zisk je ujmom spočívajúcou v tom, že u poškodeného nedošlo v dôsledku škodnej udalosti k rozmnoženiu majetkových hodnôt, ktoré sa dali pri pravidelnom behu veci očakávať.

80. Ušlý zisk sa neprejavuje zmenšením majetku poškodeného (úbytkom aktív, ako je to u skutočnej škody), ale stratou očakávaného prínosu (výnosu). Nestačí pritom iba pravdepodobnosť rozmnoženia majetku, lebo musí byť naisto postavené, že pri pravidelnom behu vecí (nebyť protiprávneho konania škodcu alebo škodnej udalosti) mohol poškodený dôvodne očakávať zväčšenie svojho majetku, ku ktorému nedošlo práve v dôsledku konania škodcu (škodnej udalosti). Pre výšku ušlého zisku je rozhodujúce, akému prospechu, ku ktorému malo reálne dôjsť, zabránilo konanie škodcu (škodná udalosť), teda konkrétne o aký reálne dosiahnuteľný príjem poškodený prišiel.

81. Dovolací súd v tejto súvislosti poznamenáva, že ušlý zisk ako druh majetkovej ujmy (škody) spočíva v nedosiahnutí toho, čoho by poškodený pri neexistencii škodnej udalosti za normálnych okolností, pri pravidelnom behu vecí, dosiahol. Ušlý zisk, teda znamená stratu očakávaného prínosu. Pri posudzovaní ušlého zisku nepostačuje len pravdepodobnosť zvýšenia majetku poškodeného v budúcnosti, ale musí byť stanovené naisto, že pri pravidelnom behu vecí, pokiaľ by nebolo protiprávneho konania škodcu, mohol poškodený dôvodne očakávať zvýšenie svojho majetku. Pri výške ušlého zisku je určujúce, akému majetkovému prospechu, ku ktorému malo reálne dôjsť, zabránilo konanie škodcu, resp. o aký reálne dosiahnuteľný (nie hypotetický) prospech poškodený prišiel. Je teda nutné vychádzať z čiastky, ktorú by v predmetnom období za obvyklých podmienok poškodený získal s prihliadnutím na náklady vynaložené na dosiahnutie tohto zisku, prípadne na náklady na dosiahnutie tohto zisku potrebné. Dovolací súd dospel k záveru, že rozsudok odvolacieho súdu v časti, v ktorej rozhodoval o odvolaní žalobcu, ktoré smerovalo k výroku o zamietnutí žaloby vo zvyšnej časti, je nepreskúmateľný pre nedostatok dôvodov, keďže z neho nemožno bez ďalšieho jednoznačne vyvodiť, ako odvolací súd hodnotil vzťah príčinnej súvislosti medzi konaním žalovanej a spôsobenou škodou. Rozsudok odvolacieho súdu v tejto časti nemá náležitosti, ktoré vyžaduje ustanovenie § 220 ods. 1 a 2 CSP v spojení s § 387 CSP najmä s dôrazom na ods. 3 druhá veta.

82. Dovolateľ 1 ďalej považoval za nesprávne a účelové konanie súdu odvolacieho a aj súdu prvej inštancie, vo vzťahu k posúdeniu rozhodného obdobia pre výpočet príjmov žalobcu, za ktoré považovali obdobie od 1. augusta 2006 do 31. júla 2007. Dovolací súd konštatuje, že uvedenou otázkou sa podrobne zaoberal súd prvej inštancie v bode 102. odôvodnenia rozsudku a ako aj súd odvolací v rozsahu podaného odvolania a z hľadiska § 420 písm. f) CSP porušenie zákona nezistil, keďže nižšie súdy svoje rozhodnutie presvedčivo odôvodnili.

83. Dovolací súd k dovolacej námietke o tom, že sa odvolací súd pri riešení právnych otázok odklonil od

ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu poukazujúc na rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 4Obdo/6/2020, konštatuje, že v tomto prípade ide o osobitný druh súdneho sporu. Poukazuje najmä na rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 5Cdo/232/2022 z 31. augusta 2023 a na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. Ú. 127/2019 z 26. novembra 2019, ako aj na rozhodnutie Veľkého senátu najvyššieho súdu sp. zn. 1VCdo/5/2022 z 25. mája 2023, ktoré bolo uverejnené pod č. 23. v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky 2/2023, a to v meniacej sa otázke ustálenia pasívne legitimovaného subjektu. V prípade nárokov vyplývajúcich z činnosti bývalej Štátnej bezpečnosti, vrátane nárokov vyplývajúcich z prípadnej neoprávnenej evidencie osoby v registračných protokoloch a agentúrnych zväzkoch bývalej Štátnej bezpečnosti, ako aj zverejnenia tejto evidencie, je pasívne vecne legitimovaný subjektom Slovenská republika, v mene ktorej koná Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky. Keďže k vyvíjajúcej sa judikatúre najvyšších súdnych autorít v Slovenskej republike prichádzalo priebežne počas existencie tohto súdneho sporu je potrebné aj v tejto veci na ňu prihliadať aj v súvislosti s rozhodnutím Okresného súdu Levice vo veci vedenej pod sp. zn. 6C/122/2008 v tom smere, že pasívne legitimovanou žalovanou stranou bola od podania žaloby Slovenská republika s tým, že v priebehu súdneho konania bolo ustálené, že v jej mene koná Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky. Ústav pamäti národa nie je pasívne vecne legitimovaný z hľadiska zodpovednosti za: 1. neoprávnenú evidenciu, ako ani 2. z hľadiska zodpovednosti za zverejnenie tejto evidencie.

84. Podľa všeobecne akceptovaného názoru právnej teórie je povinným subjektom podľa § 13 ods. 1 OZ vždy pôvodca zásahu, teda ten, ktorého konanie spôsobilo zásah do osobnosti fyzickej osoby. Týmto pôvodcom zásahu bol štát (konkrétne federatívny štát, keďže do federálnej pôsobnosti patrilo riadenie Štátnej bezpečnosti, (porovnaj § 2 prvý bod zákona č. 128/1970 Zb. o vymedzení pôsobnosti Československej socialistickej republiky vo veciach vnútorného poriadku a bezpečnosti v znení neskorších predpisov); keď k tvrdenému neoprávnenému zásahu došlo činnosťou príslušných zložiek a príslušníkov Zboru národnej bezpečnosti, na základe, ktorej bol založený zväzok žalobcu, boli vytvárané jednotlivé dokumenty, ktoré sú obsahom tohto zväzku. Postavenie a činnosť ZNB upravoval zákon č. 40/1974 Zb. o Zbore národnej bezpečnosti, keď ústredným orgánom štátnej správy vo vzťahu k ZNB bolo Federálne Ministerstvo vnútra ČSSR. Podľa ústavného zákona č. 542/1992 Zb. dňom 1. januárom 1993 zanikla ČSFR a jej nástupníckymi štátmi sa stali Slovenská republika a Česká republika. Pôsobnosť ČSFR prešla na nástupnícke štáty, a tým prešla na Slovenskú republiku aj zodpovednosť za prípadné nesprávne zásahy federálnych orgánov a ich zložiek do osobnostnej cti žalobcu.

85. Dovolací súd vzhľadom na už uvedené k dovolacím otázkam dovolateľa 1 č. 3 a č. 4 poukazuje na skutočnosť, že až v priebehu dovolacieho konania v tejto veci prišlo k vydaniu uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 5Cdo/232/2022 z 31. augusta 2023, ako aj rozsudku Veľkého senátu Občianskoprávneho kolégia sp. zn. 1VCdo/5/2022 z 25. mája 2023, ktoré riešia aj niektoré otázky položené v rámci dovolacích dôvodov podľa § 421 ods. 1 písm. a) a b/ CSP, a ktorými prehodnotili a doplnili skoršiu judikatúru, keď rozhodli, že v prípade nárokov vyplývajúcich z činnosti bývalej Štátnej bezpečnosti, vrátane nárokov vyplývajúcich z prípadnej neoprávnenej evidencie osoby v registračných protokoloch a agentúrnych zväzkoch bývalej Štátnej bezpečnosti, ako aj zverejnenia tejto evidencie, je pasívne vecne legitimovaný subjektom Slovenská republika, v mene ktorej koná Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky. Veľký senát zhodne s Ústavným súdom Slovenskej republiky zastáva názor, že žalovaný 2 - Ústav pamäti národa nie je vo veci žaloby o ochranu osobnosti pasívne vecne legitimovaný z hľadiska zodpovednosti za neoprávnenú evidenciu, ani z hľadiska zodpovednosti za zverejnenie tejto evidencie. Naopak pasívne legitimovaný musí byť len pôvodca zásahu. Samotná okolnosť, že určitý orgán, verejnoprávna inštitúcia, sa stal ex lege držiteľom fyzických nosičov, na ktorých sú zachytené výstupy úradnej činnosti orgánov verejnej moci, totiž sama osebe nezakladá aj prechod zodpovednosti za neoprávnený zásah do práva na ochranu osobnosti, ku ktorému došlo/malo dôjsť, touto úradnou činnosťou. Štát právomoc rozhodovať o evidencii žalobcu (respektíve iných osôb) v registračných protokoloch bývalej Štátnej bezpečnosti žalovanému 2 zákonom o pamäti národa a ani iným subjektom nezveril. Následné uverejnenie a sprístupnenie dokumentov bývalej Štátnej bezpečnosti Ústavom pamäti národa zodpovedá zákonom stanoveným úlohám a postupu, ktorý ustanovuje zákon o pamäti národa, a je len právnym dôsledkom rozhodnutia iných štátnych orgánov splnomocnených k tomu štátom, za

ktoré nemôže niesť zodpovednosť Ústav pamäti národa a o to viac, že je „len“ verejnoprávnou ustanovitznou, ktorá môže plniť len tie úlohy, ktoré jej štát prostredníctvom zákona explicitne zveril (§ 9 zákona o pamäti národa).

86. Dovolací súd konštatuje, že úlohou Ústavu pamäti národa podľa § 19 ods. 1 zákona č. 553/2002 Z. z. nie je skúmať osobné príbehy evidovaných osôb, dôvody, kvôli ktorým súhlasili či nesúhlasili so spoluprácou, alebo ako sa ich meno v zozname evidovaných osôb ocitlo, ale len uverejniť konkrétne zákonom presne určené materiály. Plnenie takejto zákonnej povinnosti, teda samo osebe vylučuje, aby jej plnením žalovaný 2 konal nezákonne, teda, aby toto zverejnenie za predpokladu, že je vykonané presne v súlade s § 19 a ďalšími ustanoveniami zákona č. 553/2002 Z. z. mohlo predstavovať neoprávnený zásah v zmysle § 13 ods. 1 OZ. Rozhodujúcim okamihom na začatie plynutia objektívnej trojročnej premľacej doby (§ 106 ods. 2 OZ) je potom deň, ktorý nasleduje po dni, keď bol nepravdivý záznam odstránený z oficiálnej internetovej stránky Úradu pamäti národa. Súčasťou väzku týkajúceho sa žalobcu by mal byť už aktuálne aj rozsudok Okresného súdu Levice č. k. 6C/122/2008-308 z 18. februára 2010, ktorý určil, že žalobca nebol spolupracovníkom bývalej Štátnej bezpečnosti ako agent a evidencia žalobcu vo väzkoch bývalej Štátnej bezpečnosti ako agent bola porušením jeho práva na ochranu osobnosti. Zároveň Ústavu pamäti národa uložil povinnosť sprístupňovať väzok bývalej Štátnej bezpečnosti registračné č. 16585, archívne č. 11087, výlučne s týmto rozsudkom.

Posúdenie dovolania žalovanej 1/ dovolacím súdom

87. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“ alebo „NS SR“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu (žalovaná 1/), zistil, že rozsudok odvolacieho súdu bol vydaný v jej neprospech len v časti výroku II., ktorým odvolanie odmietol ako oneskorene podané odvolanie. V tomto rozsahu je potom možné dovolanie žalovanej 1 (ďalej aj „dovolaťka 2“) preskúmať bez nariadenia pojednávania (§ 443, časť vety pred bodkočiarkou CSP).

88. Dovolanie treba považovať za mimoriadny opravný prostriedok, ktorý má v systéme opravných prostriedkov civilného sporového konania osobitné postavenie. Dovolanie nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nesmie byť vnímaný ako tretia inštancia, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu z akýchkoľvek dôvodov a hľadísk.

89. Právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšej inštancie, sa v civilnom sporovom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých môže súd konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania, vrátane dovolacieho konania. Na týchto záveroch zotrváva aj súčasná rozhodovacia prax najvyššieho súdu.

90. Obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky je poskytnúť uplatňovanému právu súdnu ochranu, avšak len za predpokladu, že sú splnené procesné podmienky súdneho konania (viď, napr. rozhodnutia Ústavného súdu slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 80/2009, II. ÚS 79/2008 a IV. ÚS 476/2012). Dovolací súd preto pristupuje k podanému dovolaniu tak, že najskôr skúma, či je procesne prípustné; k posúdeniu opodstatnenosti dovolania (t. j. posúdeniu, či je v ňom opodstatnene uplatnený dovolací dôvod) sa dovolací súd dostáva len v prípade prijatia záveru, že dovolanie je prípustné. Dovolanie je prípustné, ak jeho prípustnosť vyplýva z ustanovenia § 420 CSP alebo § 421 CSP. Dôvody zakladajúce prípustnosť dovolania treba dôsledne odlišovať od dôvodov, ktoré zakladajú opodstatnenosť dovolania. Opodstatnené (dôvodné) je také prípustné dovolanie, v ktorom je oprávnené uplatnený dovolací dôvod. Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP). V prípade dovolania prípustného podľa § 420 CSP je dovolacím dôvodom procesná vada zmätočnosti uvedená v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP), v prípade dovolania, ktoré

je prípustné podľa § 421 ods. 1 CSP, je dovolacím dôvodom nesprávne právne posúdenie veci (§ 432 ods. 1 CSP).

91. Podľa § 419 CSP proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v § 420 a § 421 CSP.

92. V danom prípade z dovolania žalovanej 1 vyplýva, že ho podala na základe § 420 písm. f) CSP, § 421 ods. 1 písm. a) a c) CSP, keď mala za to, že rozhodnutie Okresného súdu Levice, vo výroku, ktorým súd zaviazal žalovanú 1 na zaplatenie sumy 301 214,79 eur v konaní o ochranu osobnosti trpí takými vadami, ktoré majú za následok závažné porušenia práva, závery súdu sú absolútne svojvoľné a súdne rozhodnutia porušili právo žalovanej 1 na spravodlivý proces. Spochybnil pasívnu vecnú legitimáciu žalovanej 1, vyjadril sa k námietke premlčania, spochybnil výšku ušlého zisku žalobcu a poukázal, že v konaní pred súdom prvej inštancie nebola riadne doručená žaloba žalovanej 1 s odôvodnením, že sa s jej obsahom žalovaná 1 oboznámila, čo považuje žalovaná 1 za rozpor s ustanoveniami CSP, ale najmä popiera hmotnoprávne a procesnoprávne účinky podania žaloby vrátane uplatnenia procesných práv priznaných strane súdneho konania. Nie je totiž relevantné, či konkrétny subjekt mal alebo nemal subjektívnu vedomosť o podanej žalobe.

93. Dovolací súd už vyššie konštatoval, že dovolateľka 2 je oprávnenou osobou na podanie dovolania proti rozsudku odvolacieho súdu len pokiaľ sa týka časti výroku II. rozsudku odvolacieho súdu. Po oboznámení sa s dovolaním žalovanej 1 dovolací súd konštatuje, že dôvody smerujúce k spochybneniu uvedeného výroku II. rozsudku odvolacieho súdu sa v dovolaní žalovanej 1 nenachádzajú. Z tohto dôvodu dovolanie žalovanej 1 odmietol, keďže bolo podané neoprávnenou osobou [§ 447 písm. b) CSP]. Pokiaľ dovolanie žalovanej 1 smeruje proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, konkrétne proti prvému výroku, ktorým bola uložená žalovanej 1 povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 301 214,79 eur, tak v tejto časti dovolanie nie je prípustné, pretože nejde o rozhodnutie odvolacieho súdu (§ 419 CSP).

Záver

94. Dovolacím súdom vyššie konštatovaná procesná vada zmätočnosti uvedená v ustanovení § 420 písm. f) CSP zakladá prípustnosť dovolania žalobcu; zároveň je však tiež dôvodom, so zreteľom, na ktorý musí dovolací súd napadnuté rozhodnutie bez ďalšieho zrušiť.

95. Ak je dovolanie dôvodné, dovolací súd napadnuté rozhodnutie zruší (§ 449 ods. 1 CSP), a ak dovolací súd zruší napadnuté rozhodnutie, môže podľa povahy veci vrátiť vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, zastaviť konanie, prípadne postúpiť vec orgánu, do ktorého právomoci patrí (§ 450 CSP). Najvyšší súd v súlade s týmito ustanoveniami preto zrušil rozsudok odvolacieho súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie, majúci za to, že náprava zrušením len rozhodnutia odvolacieho súdu je v tomto prípade možná i postačujúca (§ 449 ods. 2 CSP a contrario) a vychádzajúc z toho, že tým, komu bolo namieste pričítať dovolaním vytýkaná vada zmätočnosti bol práve odvolací súd.

96. Ak dovolací súd zruší rozhodnutie, a ak vráti vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, rozhodne tento súd o trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 CSP). Ak bolo rozhodnutie zrušené, a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, súd prvej inštancie a odvolací súd sú viazaní právnym názorom dovolacieho súdu (§ 455 CSP). S poukazom na uvedené už dovolací súd nerozhodoval o návrhu žalovanej 1 na odklad vykonateľnosti.

97. Toto uznesenie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.